

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum eius incarnatio differri debuerit vsque ad finem mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

dicauit: ita misericordiam eius in his, qui liberantur, & veritatem in his, qui puniuntur, sine dubitatione credamus.

AD TERTIVM dicendum, quod perfectum quidem est prius imperfecto: in diuersis quidem tempore, & natura: (oportet enim, quod perfectum sit, quod alia ad perfectionem adducit) sed in vno, & eodem imperfectum est prius tempore, et si sit posterius natura. Sic ergo imperfectioem naturae humanae duratione praecedit eterna Dei perfectio: sed sequitur ipsam consummata perfectio eius in vnione ad Deum.

Super questio. prima, articulum sextum.

ARTICVLVS VI.

Utrum incarnatio differri debuerit vsque ad finem mundi.

D. 1021.

Locis supra art. 5. citatis

In articulo 6. eiusdem prima questio vnica est conclusio negatiue respondens questio: Non fuit conueniens incarnatione differri in finem mundi. Probatur tripliciter ratione in litera. Vbi pro clariori intelligentia prima rationis nota, quod duplex est motus humanae naturae de imperfecto ad perfectum, vnos respectu ipsius naturae, vt distinguitur contra suppositum: alter respectu naturae in suppositis propriis. Secundum primum motum incarnatione habet vt terminus: quoniam in opere incarnationis natura humana in Deum assumpta est. Iuxta autem motum gloriae animae, & corporis in futuro mundo se habet vt terminus, quado homines glorificabuntur confirmate. Et in hoc secundo motu mysterium incarnationis non se habet vt terminus, sed vt principium effectuum: quoniam Christus dux omnium hominum ad gloriam consummatam per suam resurrectionem, &c. est, pp. primum motum non decuit incarnari Deum in principio mundi, vt praedictum est pp. fm motu non decuit differri incarnatione in finem mundi. Ex ipsa igitur vnione duarum naturarum, diuinae scilicet humanae in Christo, neutrum conueniens esse patet, quod primum aduentus humane naturae de imperfecto ad perfectum: fm aduersa auctoritatis dimini verbi incarnati, ad deducendum de potentia ad actum consummatum naturam humanam in propriis suppositis, iuxta secundum motum. Cetera sunt clara.

*Glo. ordin. super illud, ab infidelibus, in me.

Art. praeced. ad 3. arg.

*Art. praeced. ad 3.

de imperfecto fit perfectum, imperfectum tempore precedit perfectum: in eo vero, quod est causa perfectionis efficiens, perfectum tempore praecedit imperfectum. In opere autem incarnationis vtrunque concurrunt, quia natura humana in ipsa incarnatione est perducta ad summam perfectionem. Et ideo non decuit, quod a principio humani generis incarnatio facta fuisset: sed ipsum verbum incarnatum est perfectionis humanae naturae causa efficiens, secundum illud Ioann. 1. De plenitudine eius nos omnes accepimus: & ideo non debuit incarnationis opus vsque in finem mundi differri: sed perfectio gloriae, ad quam perducenda est vltimo natura humana per verbum incarnatum, erit in fine mundi. Secundo ex effectu humanae salutis: vt enim dicitur in libro de questio. veteris, & noui Testamenti. * in potestate dantis est, quando, vel quantum velit misereri: Venit ergo quando & subueniri debere sciuit, & gratum futurum beneficium: cum enim languore quodam humani generis, abolescere coepisset cognitio Dei inter homines, & mores immutarentur, eligere dignatus est Abraham, in quo forma esset renouatae notitiae Dei, & morum; & cum adhuc reuerentia segnior esset, postea per Moysen legem literis dedit. Et quia eam gentes spreuerunt, non se subiicientes ei, neque hi, qui acceperunt, eam seruauerunt, motus misericordiae dominus, misit filium suum, qui data omnibus remissione peccatorum, Deo Patri illos iustificatos offerret. Si autem hoc remedium differretur vsque in finem mundi, totaliter Dei notitia, & reuerentia, & morum honestas abolita fuisset in terris. Tercio apparet hoc fuisse conueniens ad manifestationem diuinae virtutis, quae pluribus modis homines saluauit, non solum per fidem futuri, sed etiam per fidem praesentis, & praeteriti.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod glossa illa exponit de misericordia perducende ad gloriam: si tamen referatur ad misericordiam exhibitam humano generi per incarnationem Christi; sciendum est, quod sicut Augustinus dicit in libro Retracta. * tempus incarnationis potest comparari iuuentuti humani generis, propter vigorem, feruoremque fidei, quae per dilectionem operatur: senectuti autem, quae est sexta aetas, propter numerum temporum, quia Christus venit in sexta aetate. Et quamuis in corpore non possit simul esse iuuentus, & senectus, potest tamen simul esse in anima, illa propter alacritatem, ista propter grauitatem. Et ideo in libro 83. Questio. alicubi dicit Augustinus. * quod non oportuit diuinitus venire magistrum, cuius imitatione humanum genus in mores optimos formaretur, nisi tempore iuuentutis. Alibi autem dicit, Christum in sexta aetate humani generis, tanquam in senectute venisse.

AD SECVNDVM dicendum, quod opus incarnationis non solum est considerandum, vt terminus motus de imperfecto ad perfectum, sed etiam vt principium perfectionis in humana natura, vt dictum est. * AD TERTIVM dicendum, quod sicut Chrysostomus dicit super illud Ioann. 1. Non misit Deus filium suum, vt iudicet mundum, Duo sunt Christi aduentus; primus quidem, vt remittat peccata secundum, vt iudicet mundum: si enim hoc non fecisset, vniversi simul perdituri essent: omnes enim peccauerunt, & gent gloria Dei. Vnde patet, quod non debuit aduentum misericordiae differri vsque in finem mundi.

D. 1021.

* Aug. lib. 1. c. 23. c. 1. tomo 4.

Lib. 1. c. 23. c. 1. ante med. tomo 1.

* Li. 83. c. 23. c. 1. medio, tomo 1.

Li. 1. de Gen. contra 30. n. ch. ca. 1. to. 1.

* In cor. 2. c. 1. Homil. 27. Joann. inter mediam, & finem, to. 1.

Super

